

Zaicz Gábor 80 éves

2024. április 16-án ünnepelte 80. születésnapját a magyarországi finnugrisztika jeles személyisége, Zaicz Gábor. Az ünnepelt 1970-től 1995-ig a Nyelvtudományi Intézet munkatársa volt, majd 2011-ig a Pázmány Péter Katolikus Egyetem docense. Közben, 1979–1982 között Århusban és Koppenhágában, 1987–1990 között Uppsalában volt magyar lektor. Emellett vendégtanárként dolgozott Szaranskban, Oszakában és Jyväskyläben is.

A nyelvészetben belül főként az etimológia és lexikológia terén alkotott maradandót. Finnugor nyelvi érdeklődése igen széles, elsősorban a mordvin nyelvvel foglalkozik. Tudományos munkáinak listája 400 tételt számlál.

Zaicz Gábor részt vett a *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára* harmadik kötetének szerkesztésében (1976), majd a szótár mutatójának társszerkesztője volt (1984). Munkatársa volt a szótár német kiadásának (*Etymologisches Wörterbuch des Ungarischen*, 1993–95). Főszerkesztője az *Etimológiai szótár. Magyar szavak és toldalékok eredete* (2006, 2021) című fontos szótárnak.

Reprint kiadásban megjelentette Zsirai Miklós *Finnugor rokonságunk* (1937) című alapművét, amelyhez mintegy száz oldalnyi terjedelemben tudománytörténeti fejezetet készített, frissített bibliográfiával (1994).

Fontos munkája az 1995. évi jyväskyläi finnugor kongresszuson rendezett szimpózium vitaanyagának megjelentetése a finnugor irodalmi nyelvek kérdéséről (*Zur Frage der uralischen Schriftsprachen*). Többek között ennek nyomán támadt fel az érdeklődés a kis finnugor népek nyelvújítása és a bibliafordítások iránt. A Daniel Abondolo szerkesztette *The Uralic Languages* c. kötetben ő írta a mordvin nyelvről szóló fejezetet (1998).

Tudománytörténeti jelentőségű *A finnugor szak a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen 1999–2012*. Bp. 2017) c. munkája. Társzerkesztője a Kiss Lajos 75. (1997) és Csúcs Sándor 60. (2003) születésnapjára készült kiadványoknak.

A 11. Nemzetközi Finnugor Kongresszus (CIFU–11) főtitkára volt (Piliscsaba, 2010)

Zaicz Gábor a debreceni finnugor tanszék kiadványának (*Folia Uralica Debreceniensia*) leglelkesebb és legtermékenyebb „külső tagja”, ez idáig folyóiratunk hasábjain 20 tanulmányt, 11 recenziót, 10 megemlékezést és két beszámolót tett közzé, továbbá egy kötetünknek társszerkesztője is, és számos cikk lektorálását is elvégezte.

*

Zaicz Gábort a Magyar Nyelvtudományi Társaság 2024. április 23-i ülésén köszöntötte. A laudációt Csúcs Sándor tartotta, a tudományos előadást pedig Maticsák Sándor, *Az orenburgi expedíció (1768–1774) mordvin, cseremis és votják anyaga* címmel. Az előadás [itt](#) érhető el.

Zaicz Gáborról:

Csúcs Sándor: Zaicz Gábor 80 éves
Magyar Nyelv 120/2: 235–237
<https://ojs.elte.hu/magyar nyelv/article/view/8504>

Keresztes László: Zaicz Gábor 80 éves
Folia Uralica Debreceniensia 31: 387–390.

